

בבא קמא ס-ג
עניין: כי תצא אש

ביאורי הגר"א

[כה] יתיבר"אור"א כו'. כי אמרו [שבת קנב]. עד ארבעין שנין מיכלא מעלי ומארבעין שנין ולמעלה משתא מעלי. והענין כמ"ש [חגיגה יד]. משען לחם אלו הלכות, משען מים אלו הגדות, שמושכין לבו של אדם כמים. ואמרו [פ"ה דאבות] בן מ' שנה לבינה, וז"ש עד מ' שנין מיכלא כו'. וז"ש מלקטת שחורות. שחפץ בלימוד הלכות של ילדות^מ. וזה כו'.

שבת קנב.

א"ל שמואל לרב יהודה^ס שינא שרי שקיך ועייל לחמך עד ארבעין שנין מיכלא מעלי מכאן ואילך משתי מעלי א"ל ההוא גזאה

חגיגה יד.

שבע מאות סדרי משנה כל משען לחם אלו בעלי תלמוד שנאמר^ט לכו לחמו בלחמי ושתו ביינ מסכתי וכל משען מים אלו בעלי אגדה^י שמושכין לבו של אדם כמים באגדה^א גבור זה בעל שמועות ואיש

מהרש"א ח"א

תצא מעצמה שלם וכו' אמר הקב"ה עלי לשלם כו'. מובא כי ממנו ית' ז"ה לא תלא הרע כי הוא הטוב הגמור ולא יתייחס הרע אליו אבל הסטא גורם להביא הרע וממילא בקילוק ההשגחה וטובתו ית' ז"ה והיינו כי תלא אש מעצמה אבל לענין הטוב לגבי תשלומין אמר הקב"ה אני הוא המזעיר לשלם כאילו הוא המזעיר וק"ל:

דרשות חתם סופר לז' אב ח"ב עמ' שכה

אנכי ה' אלקיך לא אשכחך. ונ"ל לפרש כך דצ"ק סי' ע"ב יתיב ר' אחי וכו' מילתא דשוי לתרווייהו וכו' אמר הקב"ה אני הלתי אש צליון וכו' שמעתתא פתח במוקי ממון וכו' אשו משום חיליו ע"ש צפנים בש"ס. והכוונה בזה צודאי לא יתואר שהקב"ה הילית אש צליון כי עוונותינו גרמו, אך הקב"ה הוא הנורם הראשון שצעת מתן תורה הניח קצת כח ליה"ר כמשחז"ל [שם] אפסוק ואשר הרעותי וכתתי ואתה הסיבות את לצם אחורנית, וכמשחז"ל פ"ק דע"ז שאמר הקב"ה צעת מתן תורה לבטלו לגמרי א"ל ע"ש, ומכיון שהניח צליון א"ל מאותו הצליון התנוצץ והולך עד שהביא לידי עגל ומרגלים והתגבר והולך עד שלבסוף גרמו עוונותינו להחריב בהמ"ק וכיון דקיי"ל אשו משום חיליו א"ל אותו הצליון שהניח הקב"ה היינו חיליו שלבסוף יאל והזיק ע"כ הוא חייב לצנותו. כנלע"ד פי' המאמר ההוא — והנה כי רמיזא בעשרת הדברות אחיזת